

Nd. 579. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 3 9. jan. 1935, um verkamannabústaði.

Flm.: Sigfús Sigurhjartarson, Sigurður Guðnason.

1. gr.

Við 4. tölulið 3. gr. laganna bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Nú samþykkir stjórn Byggingarsjóðs að afla lánsfjár til byggingarframkvæmda með skuldabréfaútbóði, og er Landsbankanum þá skylt að taka við bréfunum fyrir nafnverð, en síðan annast bankinn sölu þeirra. Ekki er bankanum þó skylt að kaupa samkvæmt þessu meira en svo af skuldabréfum byggingarsjóðs, að nemi 20 millj. króna.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Lög um verkamannabústaði eru tvímælalaust þýðingarmesta löggjöf, sem Alþingi hefur sett til að greiða fyrir byggingu íbúðarhúsa í kaupstöðum og kauptúnum. Skilningur almennings hefur farið hraðvaxandi á nytsemd þessarar löggjafar, og æ fleiri byggingarfélög hafa verið stofnuð á grundvelli hennar.

Byggingarsjóði verkamannabústaða hafa í samræmi við þetta borizt fleiri og stærri lánbeiðnir á þessu og síðasta ári en dæmi eru til áður, en aðstaða hans til lánsfjáröflunar hefur ekki batnað að sama skapi, og nú er svo komið, að heita má, að lögín um verkamannabústaði séu ekki framkvæmanleg, vegna þess að byggingar-

sjóðurinn getur ekki fengið þau lán, sem hann þarf og þarf af leiðandi ekki veitt hinum einstöku félögum þau lán, sem þau þurfa til bráðnauðsynlegra framkvæmda.

Eins og nú standa sakir hefur byggingarsjóðurinn lofað einstökum byggingarfélögum lánnum, sem næst 6 milljónum króna að upphæð. Hjá sjóðnum liggja óafgreiddar beiðnir sem hér segir:

til Neskaupstaðar	600000 kr.
— Hafnarfjarðar	1300000 —
— Sauðárkróks	770000 —
— Bolungavíkur	500000 —
— Siglufjarðar	2040000 —

Samtals 5210000 kr.

Kunnugt er, að stofnuð hafa verið byggingarfélög á Eskifirði, Eyrarbakka, Djúpa-vogi, Patreksfirði, Seyðisfirði, Bíldudal og í Búðahreppi, Frá öllum þessum félögum má búast við lánbeiðnum á hverri stundu, og ekki er hátt áætlað, að þær nemi samtals 5 milljónum króna.

Samkvæmt þessu má gera ráð fyrir, að innan skamms liggi fyrir hjá byggingarsjóðnum loforð um lán og lánbeiðnir, er nemi um 16 milljónum króna.

Til að mæta þessum þörfum, hefur byggingarsjóðurinn boðið út skuldabréfa-lán að upphæð 3.5 milljónir króna, en af þeim bréfum hefur til þessa ekki selzt nema sem svarar einni milljón. Við svo búið má ekki standa, það má ekki hindra framtak þeirra byggingarféлага, sem eru reiðubúin að hefja byggingarframkvæmdir, en framtak þeirra verður hindrað, ef ekki verður undinn bráður þugur að því að tryggja byggingarsjóðnum nægileg lán. Beinasta og eðlilegasta leiðin er að leggja þjóðbankanum þá skyldu á herðar að innleysa skuldabréf sjóðsins, en að sjálfsgöðu hefur bankinn aðstöðu til að selja þau aftur að meira eða minna leyti á frjálsum markaði.

Sjálfsgötu er þó að takmarka þessa skyldu bankans, og þykir hæfilegt, að innlausnarskylda nái til allt að 20 milljóna kr.

Fyrir þinginu liggur nú frumvarp til laga um opinbera aðstoð við byggingaribúðarhúsa í kaupstöðum og kaupunum. Í þessu frumvarpi felst meðal annars endurskoðun á lögunum um verkamannabústaði. Frumvarp þetta var lagt fram í efri deild í desember s. l. og þá vísað til félagsmálanefndar. Nefndin hefur ekki skilað álit um frumvarpið, og mun því enn verða nokkur dráttur á afgreiðslu þess. Í frumvarp þetta vantar ákvæði um lánsfjáröflun til handa byggingarsjóðum, en úr því mætti bæta í meðförum þingsins, en þó að það verði gert, er brýn og aðkallandi nauðsyn að gera ráðstafanir til að opna byggingarsjóðunum leiðir til fjáröflunar nú þegar, svo að ekki verði tafðar eða hindraðar þær byggingarframkvæmdir, sem byggingarfélögin hafa í hyggju að hefja á þessu vori. Það er því brýn þörf, að frumvarp þetta fái sem skjótasta afgreiðslu. Hver dagur er dýr þeim, sem á byggingarframkvæmdir hyggja í sumar, og húsnæðisvandráðin eru svo mikil, að Alþingi ber skylda til að greiða fyrir byggingu verkamannabústaða eftir því, sem mögulegt er.